

Bouwen in Vertrouwen

Beleidskader 2016 – 2020 voor de Protestantse Gemeente Harderwijk

Een bemoedigend woord vooraf

Waar een Woord is, is een weg.

Dit is de pakkende titel van de visienota van de PKN Kerk 2025. Kerkzijn is anno 2016 geen automatisme meer, geboren zijn in een kerkelijk gezin is geen garantie op levenslang onveranderd geloof. Aan ons geloof moeten we blijven bouwen, als mens, als gemeente. De vaste rots die de kerk was lijkt af te brokkelen, niet wereldwijd, maar wel in geseclariseerd Nederland en in ons eigen Harderwijk. We ondervinden de effecten van vergrijzing, kerkverlating, de moeite om jongere generaties bij de kerk te blijven betrekken. We meten een teruglopend ledental en zorgelijke financiële tekorten. Naast deze kwantiteiten is er ook zorg over onze kwaliteiten. We hadden de afgelopen jaren te maken met onrust en moeiten rond onze kerkgebouwen. Ten diepste ging daarbij om moeite met de herstructurering, moeite om te veranderen, moeite om een rijk verleden los te laten en ons Protestantse Gemeente voor te bereiden op de toekomst.

Conclusie: De wereld verandert, de kerk moet mee veranderen. Dat willen we. Als christelijke gemeenschap hebben we de opdracht om 'bij de tijd' te blijven' om het Evangelie door te geven in deze tijd en te vertalen naar de noden van nu. Juist ook de geestelijke nood. Wij willen ons niet laten parkeren in geschiedenisboeken, maar een actief aandeel leveren in de samenleving van vandaag en morgen. Voor de mensen van nu en de generaties van straks. Niet alleen in kerken en op zondag, maar meer ook doordeweeks en in de stad waarin wij leven.

Over deze tijd hebben wij zorg. Zorg ook over de angst, dreiging, onzekerheid die velen van ons voelen. Het is Christus die ons een andere weg heeft gewezen: de weg omhoog, die echter eerst nog een stukje voert over deze aarde. Ook door Harderwijk.

De veranderingen die wij momenteel meemaken zijn ingrijpend en lijken blijvend. Wij moeten ons daaraan zien aan te passen. Veranderen is moeilijk. Het betekent loslaten van wat lange tijd goed en vertrouwd was.

Veranderen biedt echter ook kansen, mogelijkheden. Ruimte geven, het nieuwe onderzoeken, gaan, als Gods volk onderweg. Is het Bijbelse verhaal niet een voortgaand verhaal van verandering?

We belijden daarbij dat God trouw is en laat niet loslaten wat zijn hand begon. Zijn Koninkrijk is komende. Bidden, verwachten, werken. Kracht van de Heilige Geest. Dat is een hoop gevende belofte die ons moed geeft. En energie!

De wereld komt steeds dichterbij. En daarmee ook de dreigingen die daar vanuit kunnen gaan. Oorlog en terreur. Honger en epidemieën. Milieudreigingen en natuurrampen. Maar ook grotere verschillen tussen arm en rijk, tussen laag en hoog opgeleid, tussen werkend en werkloos, tussen niet en wel gezond. Alles wat vanzelfsprekend leek, is aan veranderingen onderhevig. Geen zorgende overheid van wieg tot graf, geen vaste baan tot je pensioen, geen vast inkomen (zelfs je pensioen is onzeker) en zelfs het geloof lijkt niet meer vast te zijn. In Nederland zijn er steeds minder mensen die naar de kerk gaan met als gevolg dat gemeenten moeten samengaan, kerkgebouwen moeten sluiten en predikanten bij vertrek niet meer vervangen worden. Zelfs in Harderwijk.

Is dat zorgelijk? Ja. Is dat verontrustend? In zekere zin. Is dat kansloos? Integendeel!

Bovengenoemde ontwikkelingen zijn van alle eeuwen. Alleen door onze (digitale) communicatiemiddelen horen en zien we meer en eerder dan in de tijd van de Middeleeuwen. Betekent dat dan dat we rustig kunnen afwachten? Alles komt goed? Dat zeker niet. We moeten er hard aan werken. Creëren van nieuwe mogelijkheden die aansluiten bij de behoeften die mensen nu hebben.

Want ook het zoeken van mensen naar inspiratie is van alle eeuwen. De Protestantse Gemeenten Harderwijk heeft de afgelopen jaren daar al hard aan gewerkt. Veel betrokken gemeenteleden die hart hebben voor God, voor elkaar en voor de gemeenschap die we als PGH vormen hebben de handen uit de mouwen gestoken en gewerkt aan het versterken van bestaande activiteiten en het opzetten van nieuwe. Dat geeft vertrouwen. Als we al zoveel bereikt hebben dan gaan we weliswaar een spannende maar zeker ook een hoopvolle toekomst tegemoet. En als zoveel gemeenteleden daaraan mee willen bouwen dan mogen we ook vertrouwen dat daar Gods zegen op rust.

Het Beleidskader 2016-2020, dat u voor zich heeft, wil niet meer zijn dan een kader. Niet alleen kerkordelijk, maar ook daadwerkelijk, dient het primaat bij de wijkkerkenraden te liggen. Wijkkerkenraden en de door de raden ingestelde colleges en commissies geven in de komende periode de concrete invulling. De AK heeft hierin slechts een coördinerende rol.

2. Waar wij voor staan!

De Protestantse Gemeente Harderwijk wil een inspirerende geloofsgemeenschap zijn, waar Christus centraal staat en die gericht is op een relatie met God en met elkaar.

Het is ons verlangen dat Gods koninkrijk in en door onze gemeente zichtbaar wordt. Wij zijn ervan overtuigd dat Gods Geest zelf zijn kerk bouwt; in dat geloof zijn wij samen onderweg.

Wij zoeken, vanuit een christelijke geloofstraditie, naar de betekenis van het Evangelie in deze tijd, voor elkaar en voor de samenleving. Wij willen Gods vrede en liefde zichtbaar maken en aanwijsbaar maken in het hier en nu.

Onze gemeente is een veelkleurige gemeente met een sterke nadruk op het pastoraat, waar de oude vormen gemengd raken met nieuwe tot een inspirerend en levend geheel.

We geloven in een God die ons voorhoudt dat we onze naaste moeten liefhebben als onszelf. De liefde tot elkaar en tot God staat voor ons centraal en we proberen bij ons handelen ons te laten leiden door Jezus. Door Jezus als voorbeeld te nemen kun je denken aan waarden als barmhartigheid, rechtvaardigheid en rentmeesterschap.

3. Wat willen we bereiken?

In de volgende vijf jaren willen we ons verder ontwikkelen tot:

1. een dynamische geloofsgemeenschap
2. een hulpvaardige gemeente
3. met inspirerende diensten en vieringen
4. met een financieel gezonde basis en met een team van professionele krachten en vrijwilligers.

Ad 1. Een dynamische geloofsgemeenschap

Wij willen een geloofsgemeenschap zijn die zich mee ontwikkelt met de wereld waarin zij gesteld is. In de eerste plaats herinneren we onszelf en elkaar steeds eraan waaruit en waartoe wij een kerk vormen. We laten we ons tijdens onze vieringen inspireren door Gods Woord, we inspireren elkaar steeds weer tot bezinning op wie we willen zijn en stimuleren elkaar tot overeenkomstig handelen in de wereld. We zijn uitnodigend naar mensen buiten onze geloofsgemeenschap, we willen delen met anderen.

We vormen een veelkleurige geloofsgemeenschap, een eenheid in verscheidenheid, waarbinnen we samen optrekken met waardering voor elkaars opvattingen, met respect voor en ruimtegevend aan de verschillende geloofsuitingen en met begrip voor de uiteenlopende karakters van diensten en vieringen. We zoeken steeds naar een balans tussen de waarde van de traditie en het openstaan voor vernieuwing. We zijn immers als gemeenschap van verschillende mensen op weg naar Gods Koninkrijk.

Vergelijk ons maar met een brede rivier die bestaat uit verschillende stromingen, wat sneller in het midden, wat trager langs de oever en zo nu en dan een stroomversnelling. Door allerlei invloeden, natuurlijk of kunstmatig, gewenst of ongewenst, wijzigt zich soms een deel van de loop van de rivier, maar uiteindelijk komt de rivier uit bij de zee.

We zijn een participerende geloofsgemeenschap, dat wil zeggen dat we allemaal ons steentje bijdragen aan onze kerk. Naast het werk door onze professionals leggen we bij veel activiteiten, ook in de diensten, nadruk op de inzet door gemeenteleden.

We zijn een open geloofsgemeenschap, een gastvrije gemeente voor mensen om ons heen. Door te luisteren en door aandacht te geven willen we aan mensen laten weten dat ze binnen onze gemeenschap welkom zijn. We zijn in beweging, staan open voor verandering, luisteren naar elkaar en naar de samenleving. We willen de boodschap van het Evangelie aansluiting laten vinden bij de wereld om ons heen, zoekend naar manieren en woorden. We proberen in deze onrustige en harde wereld een rustpunt-van-waarden te zijn, een plek waar het goede van Gods Koninkrijk zichtbaar en voelbaar mag worden. Om steeds weer te ontdekken dat christelijk geloof relevant is voor mensen van vandaag.

In kwantitatief opzicht is de tijd momenteel ongunstig. Een gemiddelde gemeenten - en ook de PGH- verliest jaarlijks circa tweeëneenhalf procent leden. Toch willen wij het in de komende vijf jaar substantieel beter doen en ook onze andere kengetallen positief te beïnvloeden. In overleg en samenwerking met de wijkgemeenten maken we daar in het komende seizoen 2016 /2017 plannen voor. We willen een gemeente zijn met meer betrokken leden, die willen bijdragen in tijd en geld. Naast de inspirerende vieringen wil de PGH inzetten op uitbouw en intensivering van tal van activiteiten.

Binnen de beperkingen van een beleidskader en onder verwijzing naar het primaat van de wijkkerkenraden, kiezen we er voor op deze plaats geen concrete kwantitatieve doelen te formuleren. Wel volgen we in de komende vijf jaar nauwkeurig onze kengetallen waar het gaat over aantallen leden en bezoekers, en uiteraard de financiën.

Ad 2. Een hulpvaardige gemeente

Wij bieden hulp aan hen die hulp nodig hebben, zowel binnen als buiten onze gemeente, zowel individueel als via projecten. Vanuit onze overtuiging tonen we een grote mate van maatschappelijke betrokkenheid. De liefde van Christus dringt ons daartoe: de hongerigen voeden, de dorstigen te drinken geven, vreemdelingen huisvesten, naakten kleden, zieken verzorgen en gevangenen bezoeken. We leveren in woord en daad een bijdrage aan de kwaliteit van de samenleving, dichtbij en ver weg. Onze missionaire gerichtheid vraagt concrete invulling, passend bij de actualiteit. Vitaal is de kerk ook daar waar ze zich maatschappelijk engageert.

We proberen van betekenis te zijn voor onze omgeving. Onze handen kunnen dan wellicht geen wonderen verrichten, ze kunnen wel thee zetten of iemands tuin onderhouden. En onze oren kunnen luisteren. We plakken geen etiketten op groepen maar vragen ons steeds af: wat is er met deze mens aan de hand? Het gaat erom of we, in het volgen van Jezus, een beetje geluk kunnen meegeven. Daarvoor ondersteunen we allerlei projecten.

Vastgesteld in de Algemene Kerkenraad van 28 september 2017

Ad 3. Een gemeente met inspirerende diensten en vieringen

Als dynamische geloofsgemeenschap kennen wij inspirerende erediensten en vieringen. We geven onze bijeenkomsten dus veel aandacht, in alle aspecten: de eer aan God, de ontmoeting met Hem en met elkaar, in gebeden, in lofprijzing, in prediking en in dankbaarheid en zelfreflectie.

In de diensten en vieringen komt ook de veelkleurigheid van de gemeente naar voren. Er is aandacht voor de verschillende geloofsbelevingen. Dat kan zowel binnen een bijeenkomst als door het organiseren van bijeenkomsten met een verschillend karakter. We zien een grotere variatie aan diensten en vieringen ontstaan, maar altijd op dezelfde basis: de ontmoeting met God en met elkaar.

De Fonteindiensten voorzien in een behoefte. We koesteren de variatie. Aan andere vormen van samenkomsten willen we dan ook alle ruimte geven. We noemen Fakkeldiensten, Taizé-vieringen, thomasvieringen en Cantatediensten. Het moet een drukte van belang zijn in onze gebouwen.

Naast de vieringen en diensten richten we ons op een waaier aan andersoortige bijeenkomsten en ontmoetingsmomenten. Van samen optrekken is niet alleen sprake op zondagochtend. We stimuleren bijbelstudiegroepen. We organiseren maaltijden. Mensen zijn welkom op de koffiemoentenden.

We besteden veel aandacht aan de jeugd en de jongeren. Zij vormen de toekomst van onze kerk. We trachten hen mee te nemen in de geloofsopbouw en in de diverse kleuren van het PGH-pallet. We hebben in 2015 bewust geïnvesteerd in een kerkelijk werker voor het jeugdwerk. We bevorderen de samenwerking van de jeugd met andere leeftijdsgroepen. Vooruitlopend op dit Beleidskader is al een activiteitenplan voor het Jeugdwerk vastgesteld.

Door vergrijzing zal het aantal ouderen in onze kerk de komende jaren sterk toenemen. Het seniorenpastoraat is daarom van toenemend belang. Dat belang wordt nog versterkt door de maatschappelijke ontwikkelingen rond individualisering en de verschuiving naar meer mantelzorg. De verantwoordelijkheid voor het seniorenwerk is in handen gelegd van twee kerkelijk werkers. Naast hen dragen veel gemeenteleden hun steentje bij in de zorg voor onze ouderen.

De functie van kerkgebouwen is de laatste jaren sterk onderhevig aan verandering. Naast de zondagse vieringen zijn er tal van andersoortige bijeenkomsten doordeweeks, ook overdag. De vieringen zelf verliezen steeds meer van hun statische toevoorderskarakter. Dit stelt heel andere eisen aan kerkgebouwen. Wij vinden dat onze beide gebouwen in toenemende mate een ontmoetingsplek moeten zijn, niet alleen voor onze gemeenteleden maar voor alle mensen die daaraan behoefte hebben. Openheid, gastvrijheid en flexibiliteit vormen voor onze gebouwen de hedendaagse kaders. Mensen vinden elkaar op allerlei verschillende manieren en trekken niet alleen in werkelijke ontmoetingen, maar ook digitaal voor langere of kortere tijd met elkaar op. Daarom zijn we als gemeente ook actief in de netwerken van onze tijd. Als PGH manifesteren wij ons ook langs elektronische weg, variërend van kerktelevisie/kerkdienst gemist en de website tot Facebook en twitter. De kracht hiervan is het ontbreken van begrenzingen in tijd en locatie. Er is kortom veel ruimte, in steen en bites, voor experimenteren met de verschillende manieren van ontmoeten. Pionieren met vallen en opstaan. Het gaat daarbij niet alleen om het getal van de aanwezigen, maar om de intensiteit van de ontmoeting. We geven elkaar moed om verder te gaan en samen bemoedigen we weer anderen op hun levensreis.

Ad 4. Een financieel gezonde gemeente en met een team van professionele krachten en vrijwilligers.

In de komende jaren zullen er fors minder middelen beschikbaar zijn. De AK stelt vast dat dient te worden vermeden dat de uitgaven structureel hoger zijn dan de inkomsten. Op alle terreinen zullen we de tering naar de nering moeten zetten. De uitgaven zullen gewoon in de begroting dienen te passen. Dat geldt voor alle beleidsterreinen.

Wenst de gemeente, of een raad of een ander onderdeel van de gemeente, een uitgave die de begroting te boven gaat, dan zal tegelijk met het verzoek de dekking van de extra uitgave aangegeven dienen te worden. Binnen het beleid blijft de beslissing daarover aan het College van Kerkrentmeesters. In alle andere gevallen besluit de AK.

De aanpassing aan een verminderd inkomstenniveau aanvaarden we niet als een vanzelfsprekende aanname. We ontwikkelen in deze beleidsperiode een beleid dat kan leiden tot het keren van de dalende tendens en mogelijk kan leiden tot verhoging van onze inkomsten. Daarbij realiseren we ons dat de jaarlijkse toezegging van 'vrijwillige' bijdragen (actie Kerkbalans) niet voor alle gemeenteleden vanzelfsprekend is. Ook qua hoogte blijven de toezeggingen steeds vaker achter bij de verwachtingen. Er lijkt sprake van 'vrijblijvende bijdragen'. Op termijn gaan de jaarlijkse toezeggingen mogelijk een ondergeschikte rol spelen. Alle aandacht moet de komende jaren dan ook uitgaan naar een herziene opzet van de fondsenwerving. Op die wijze proberen we ruimte te scheppen om te kunnen blijven bewegen.

Op grond van de voorgaande formuleringen zet de AK in op het volgende beleid ten aanzien van onze predikanten, kerkelijk werkers en overige medewerkers:

1. In de komende jaren zal de PGH toegroeien naar een organisatiemodel **met één kerkenraad**, zoals ook al in 2014 werd geconstateerd. Daarbij vervalt dan niet de functie van predikant, maar wel die van wijkpredikant.
2. Het beleid van de AK gaat ervan uit dat **de huidige medewerkers in dienst blijven tot de datum van hun pensionering**. Uiteraard is het altijd mogelijk in overleg anders te besluiten.
3. De AK kiest voor het volgende benoemingsbeleid:
4. **Nieuw te benoemen predikanten zijn verbonden aan de PGH als geheel**. Er zullen in de benoemingsbrieven aandachtspunten en taken worden geformuleerd. Zolang er sprake is van wijken, zullen in de benoemingen bepalingen worden opgenomen die duidelijk maken dat er, naast de verbondenheid met een wijk, sprake is van andersoortige taken ten behoeve van de PGH als geheel.
5. Gegeven de veelkleurigheid wenst de AK predikanten en kerkelijk werkers te benoemen in **deeltijdbetrekkingen van maximaal 70%**, zodat er binnen de beschikbare formatie sprake kan zijn van een zo groot mogelijke variatie qua leeftijd, geslacht en 'ligging'. De veelkleurigheid van de gemeente zien we terug in de samenstelling van het team van predikanten en kerkelijk werkers, in een bredere creativiteit, in een spreiding van gaven, expertises en competenties.
6. De AK ziet binnen de door de begroting bepaalde formatie een mix van predikanten en kerkelijke werkers van in totaal 5 à 6 personen. (3-3,5 fte)
7. Predikanten en kerkelijk werkers van de PGH dienen zich ervan bewust te zijn dat zij leden zijn van ons team van predikanten en kerkelijk werkers waarvan ten opzichte van de gemeente en haar omgeving bemoediging, inspiratie en leiding uitgaat. We zoeken een gemêleerd gezelschap teamspelers die elkaar stimuleren en prikkelen en die het geheel van de PGH willen dienen met een focus op eredienst, gemeenteopbouw en pastoraal werk.
8. Het team van predikanten en pastoraal werkers weet gemeenteleden te inspireren tot actief meewerken in de kerk en hen daarbij betrokken te houden.
9. Zolang we werken met drie wijkgemeenten gaan de wijkpredikanten voor in alle drie de wijken. Met dien verstande dat er **een preekrooster wordt opgesteld, waarbij er duidelijk sprake is van roulatie**, zodat alle gemeenteleden kunnen profiteren van de onderscheiden gaven van hun voorgangers.
10. Voor het beheer van de **nieuwe Ontmoetingskerk ziet de AK een beheerder in deeltijd**, met daarnaast een netwerk van vrijwilligers. De vergelijking met het beheer van gebouw De Regenboog ligt voor de hand.
11. **Kerkelijk bureau**: Steeds wordt gezien of de omvang gelijke tred houdt met het aantal gemeenteleden, waarbij ook de inzet van vrijwilligers in het oog gehouden zal worden.
12. Onze kerk zal in de toekomstige jaren in toenemende mate **een beroep moeten doen op haar leden voor het verrichten van allerlei vormen van vrijwilligerswerk**. Dat zal niet altijd even makkelijk zijn maar heeft ook aspecten van klaar staan voor elkaar en van onderling dienstbetoon en kan zo ook een bijdrage leveren aan een rijk gemeentelven. Deze ontwikkeling legt de kerkelijke organisatie tevens de plicht op een goed vrijwilligersbeleid te ontwikkelen.